

Dnei Maia Sandu, Președintei
Republicii Moldova,
cancelaria@prm.md, petitii@prm.md

Copie: Dlui Jānis Mažeiks, Ambasador, șef al
Delegației UE în Republica Moldova,
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

De la: Asociațiile obștești și ai comunității
profesionale din Republica Moldova

APEL PUBLIC către Președinta Republicii Moldova

Stimată doamnă Președintă,

În contextul consolidării statului de drept și al dezvoltării democrației în Republica Moldova, Președintele are un rol esențial în asigurarea respectării Constituției, protecției drepturilor omului, transparenței și participării societății în procesul legislativ. În acest sens, ne adresăm către dumneavoastră cu apelul de a proteja interesul public și de a garanta că legile adoptate servesc oamenilor, și nu unor interese corporative restrânse.

Noi, reprezentanți ai organizațiilor societății civile și ai comunității profesionale din Republica Moldova, ne exprimăm profunda îngrijorare față de faptul că proiectul de lege cu privire la medicamente nr. 38 din 12 februarie 2025 a fost adoptat de Parlament la 19 iunie 2025 fără desfășurarea unor consultări publice corespunzătoare și fără a ține cont de recomandările argumentate din partea societății civile.

Deși au fost transmise numeroase solicitări în anii 2024 și 2025, Ministerul Sănătății și Parlamentul nu au organizat discuții publice și incluzive privind textul proiectului de lege cu privire la medicamente, încălcând astfel principiile de transparență și participare consfințite atât în legislația națională, cât și în standardele internaționale.

Propunerile formulate de societatea civilă – orientate spre protecția dreptului la sănătate, reducerea prețurilor la medicamente și asigurarea accesului la informație pentru toți pacienții – nu au fost luate în considerare. Textul legii adoptat de Parlament încalcă standardele internaționale în domeniul dreptului la sănătate și nu corespunde angajamentelor asumate de Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană.

Ne îngrijorează în mod deosebit faptul că **legea cu privire la medicamente adoptată acordă prioritate intereselor financiare ale marilor companii farmaceutice, în detrimentul sănătății oamenilor**, ceea ce contravine articolului 1 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia demnitatea umană, drepturile și libertățile omului constituie valori supreme și sunt garantate de stat. De asemenea, legea adoptată contravine articolului 313 din Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, care prevede că sănătatea publică trebuie să prevaleze asupra intereselor comerciale.

Legea adoptată nu prevede mecanisme eficiente pentru asigurarea unui echilibru între protecția drepturilor de proprietate intelectuală (brevete) și dreptul la accesul

medicamentelor necesare. Republica Moldova, în calitate de stat membru al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), are dreptul de a utiliza aceste mecanisme prevăzute de Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (Acordul TRIPS) și Declarația de la Doha, însă aceste instrumente nu au fost reflectate corespunzător în textul legii adoptate.

În consecință:

- 1) va fi limitat accesul pacienților la medicamente generice mai ieftine;
- 2) vor fi sporite monopolurile companiilor farmaceutice asupra importului și vânzării de medicamente originale (brevetate);
- 3) aceste monopoluri vor duce la creșterea prețurilor la medicamentele originale, ceea ce va pune în pericol în special realizarea achizițiilor centralizate de medicamente pentru spitale și pentru implementarea programelor naționale în domeniul sănătății.

Aceasta creează o amenințare directă atât la adresa sustenabilității financiare a sistemului de sănătate, cât și la adresa dreptului oamenilor la tratamente accesibile.

Vă solicităm respectuos să **nu promulgați această lege cu privire la medicamente în forma actuală** și să o transmiteți Parlamentului pentru reexaminare, cu luarea în considerare a obiecțiilor și recomandărilor formulate de societatea civilă. Propunerile detaliate pe articole sunt anexate (Apelul Public din 12 mai 2025).

Totodată, Vă rugăm să **organizați în cel mai scurt timp o întreprindere cu reprezentanții societății civile** pentru a discuta în mod substanțial opțiunile de îmbunătățire a acestei legi, în vederea asigurării durabilității financiare a sistemului de sănătate și garantării drepturilor pacienților.

Suntem convinși că doar printr-un dialog deschis cu experți, pacienți și asociațiile obștești poate fi elaborat un cadru legislativ modern și echitabil, care să servească cu adevărat interesului sănătății fiecărui locuitor al Republicii Moldova.

Cu respect,

reprezentanții organizațiilor societății civile și ai comunității profesionale din Republica Moldova

No	Nume	Funcție și instituție	E-mail
1.	Ruslan Poverga	Director Executiv, Asociația Obștească „Inițiativa Pozitivă”	r.poverga@initiativapozitiva.md
2.	Ana Cerneva	Membru Asociației Obștești ”Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală LEADER”	cerneva.leader@gmail.com
3.	Liudmila Untura	AO CREDINȚA (membrul Liga PTH RM)	luntura@gmail.com
4.	Ilia Trombițki	AO ECO-TIRAS	ilyatrom@gmail.com
5.	Olga Antonova	Administrator, AO Asociația pentru Transparență și Apărare Drepturilor Omului „CETĂȚEAN ACTIV”	cetateanactiv.moldova@gmail.com ; olga.antonova.md@gmail.com

6.	Lela Metreveli	Director, A.O. Ambasada Drepturilor Omului (Human Rights Embassy)	Lela.Metreveli@humanrightsembassy.org ; lela.metreveli@gmail.com
7.	Ala Revenco	Director executiv, AO „Părinți Solidari”	revencoala@gmail.com
8.	Angela Frolov	Directoare, AO Centrul de Informații GENDERDOC-M	angela.frolov@gdm.md
9.	Ala Iațco	Președinta, AO Uniunea pentru Echitate și Sănătate	uniunea.md@gmail.com ; protineret@yahoo.com
10.	Vasile Cocîrla	Membru de board, AO Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM)	corespondenta@cntm.md ; vasile.cocirla@cntm.md
11.	Galina Climov	Director Executiv, Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD)	galina.climov@aopd.md
12.	Vanu Jereghi	Director Executiv, Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM)	director@idom.md
13.	Natalia Vilcu-Bajurean	Asociația părinților copiilor cu cancer ”Viața fără leucemie”	natalia@viatafaraleucemie.md
14.	Victor Izbas	AO ”IV ANIMO”	iv.animo.md@gmail.com
15.	Roman Andriiv	Director strategic, AO Platforma Națională a Tinerilor pentru Participare Activă	platforma.tinerilor@gmail.com